

Luku 17

Kunta palveluksessasi

s. 138-145

KUNTA

Hallinto, päätöksenteko, talous ja osallistuminen

→ Verotusta ja armeijaa varten ennen

→ Hallinnointi, rekisteröinti ja peruspalvelujen tuottaminen nykyisin

Kunnan jäsenet

a. Perusjäsenyys

- asukkaat
- asuminen, työteko

b. Muut kunnan jäsenet

- kiinteistön- ja maanomistajat sekä yhteisöt (= laitokset, säätiöt ja yritykset)
- **Kriteeri**
 - omistaa kiinteää omaisuutta
 - harjoittaa yritystoimintaa

Oikeudet ja velvollisuudet

Perusjäsenten oikeudet:

- äänestääminen, ehdolle asettuminen, palvelut ja muu osallistuminen
- perusvalveluiden saaminen
- tiedonsaanti
- aloiteoikeus
- **valitusoikeus!**

Oikeudet ja velvollisuudet

- **Velvollisuudet:**
 - **verot, kunnan säännöt**
- **Huom. 18 v. ikä**

Muilla jäsenillä rajatut oikeudet ja velvollisuudet.

Kunnan valtuusto

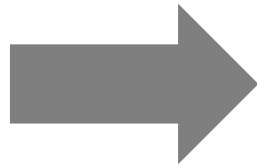
- **Valitsee jäsenet kunnan toimielimiin**
- **Hyväksyy tilinpäätöksen**
- **Päättää!!!**
 - toiminnasta ja taloudesta
 - hallinnon järjestämisestä
 - palveluista ja niiden maksuista
 - kunnan liikelaitoksista
 - veloista

Kunnan hallitus

- **Valmistele** asiat kunnanvaltuustolle
- **Vastaa** kunnan **hallinnosta** ja taloudenhoidosta
- **Vastaa** päätösten **täytäntöönpanosta**
- **Valvoo** kunnan **toimielinten laillisuutta**
- **Edustaa** kuntaa

Päätöksenteko (miten kuntaa hallitaan):

**Valmistelu:
lautakunnat ja
virkamiehet**

**Päätöksenteko:
valtuusto**

**Toimeenpano:
kunnanhallitus
ja -johtaja**

Miten kunnan asukas voi vaikuttaa kuntansa asioihin?

Kansalaistoiminnalla:
tempauksilla,
mielenosoituksilla,
kirjoituksilla,
nettikampanjoilla

Tekemällä
aloitteita
tai
valituksia

**Kunnan asukkaan
vaikutusmahdolli-
suudet**

Toimimalla
valtuustossa,
lautakunnissa,
johtokunnissa
tai nuoriso-
valtuustoissa

Toimimalla
asukasyhdistyk-
sissä tai kylätoimi-
kunnissa

Äänestämällä
kuntavaaleissa ja
mahdollisissa
kunnallisissa
kansanäänestyk-
sissä
www.kuntalaisaloite.fi

TALOUS – mistä rahaa?

1. VEROT:

€ **Kunnallisvero**

- **Vero% kaikille sama**

€ **Yhteisövero;**

- **yrietykset ja yhteisöt**
- **20% verotettavasta tulosta**
 - Valtiolle 70%
 - Kunnille 28 %
 - Srk:lle 2%

€ **Muita veroja**

- **esim. kiinteistövero**

2. Valtionosuus

- **verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus**
- **harkinnanvarainen valtionosuus kuntakohtaisena arviona**

3. Toimintatuotot (maksut palveluista)

Miten kuntaveron kerätään?

- Tasaveron eli kaikki maksavat saman osuuden tuloistaan.
- Veroprosentti vaihtelee:
 - **Kouvola 20,75**
 - **Kauniaisissa asuvan 16,50**
 - **Kiteellä 22,50**
- Paljonko vero on kotikunnassasi?
- Keskimääräiset tiedot vuodelta 2015 näkyvät seuraavissa dioissa.
- Mitä niiden perusteella kuntaveron kehityssuunnasta voi päätellä?
- Mistä suuret kuntakohtaiset erot johtuvat?

Muita tulonlähteitä?:

- **sijoitukset**
- **omaisuus**
- **lahjoitukset**
- **EU?**

[Lottoaminen?](#)

Miksi kuntien menot koko ajan kasvavat?

→ Hyvinvointivaltion palvelut vaativat yhä enemmän resursseja:

- **Lamat: sosiaalimenot kasvavat esim. työttömyyden lisääntyessä.**
- **Lastensuojelun menot kasvavat.**
- **Väestö ikääntyy.**
- **Terveyden- ja sairaanhoito käy kalliimmaksi.**
- **Kuntalaisten vaatimustaso nousee.**

Tehtävä 2. Millä eri tavoin kunnat voivat järjestää palvelunsa?

- **Kunta voi tuottaa palvelut itse, esimerkiksi kouluruokailun.**
- **Kunta voi perustaa liikelaitoksen tai osakeyhtiön hoitamaan palvelua.**
- **Kunta voi ostaa palvelut esimerkiksi yksityiseltä yritykseltä tai toiselta kunnalta.**
- **Kunnat voivat järjestää palvelut yhdessä esimerkiksi kuntayhtymillä.**

VALITTAMINEN

- **Oikaisuvaatimus**

- kirjallinen

- päätöksen tehneelle elimelle/virkamiehelle

- kunnallisvalituksen pakollinen esivaihe

- muun viranomaisen kuin valtuuston päätöksestä

- 14. päivänä päätöksen tiedoksisaannista

VALITTAMINEN

- **Kunnallisvalitus** (valituskirja)
 - **valtuuston** (ja kuntayhtymän) päätökseen sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan oikaisuvaatimuksen vastaukseen
 - **hallinto-oikeudelle** (30 vrk)